

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12' — pengő.
Postatakarékpénztári csekk számla: 43.916.

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

A TAKARÉKOSSÁG AZ EVANGÉLIUMBAN

Írta: Révész Imre, a tiszántúli református egyházkerület püspöke

Az Úr Jézus szegény emberek gyermekeként jött a világra s az egész földi életét szegények között szegényül élte le. A szegény ember pedig általában mindig takarékosabb, mint a gazdag — ami természetes, bár hiszen akad elég példa az ellenkezőre is, a zsugoriságig takarékos gazdagra és a pocskékolásig könnyelmű szegényre — s ezért érhető, hogy sem maga az Úr Jézus, sem tanítványai és apostolai nem tartották szükségesnek különösebben foglalkozni a takarékoság kérdésével. Mégis, az Evangéliumból erre a kérdésre is, mint az élet minden más lényeges és egyetemes kérdésére, két olyan fény sugar vetődik, amelyek azt teljesen és egyszersmindenkori érvénnyel megvilágítják, mert az egyik megmutatja azt, mi az igazi takarékoság, a másik pedig arra tanít meg, melyik a nem igazi.

Jézusnak egyetlenegy csodatétele van olyan, amelyet mind a négy evangélium elmond, sőt két evangélium két-két formában mondja el, ami arra mutat, hogy Jézusnak ez a csodatétele nemcsak egyszeri esemény volt, és hogy a szíveket ez jobban és szélesebb körökben ragadta meg, mint bármelyik más csodája. Ez pedig nem volt más, mint a néhány kenyérrel és hallal több ezer ember megelégtetése. Ez a csoda már magában véve is a takarékoság csodája volt, mert azt bizonyította meg, hogy az isteni szeretet teljessége, Jézusban testet öltvén, képes egy minimális készletből is, helyes és igazságos, tehát takarékos elosztással, hihetetlen tömegek valódi szükségleteit valóságosan kielégíteni. Minél nagyobb tehát valahol az isteni szeretetből táplálkozó emberi szeretet, ott annak annál eredményesebben kell megnyilvánulnia a földi javak igazságos és bölcs elosztásában, tehát az igazi takarékoságban is. Mégpedig azzal az eredménnyel, hogy nemcsak általános kielégülés történik, hanem még fölösleg is marad. Ez a fölösleg viszont újabb, még gondosabb takarékoságra kötelez. Ezt Jézus ennek a csodás történetnek abban az előadásában, amely a János evangéliumában olvasható (6. rész, 1—13. versek), külön is nagyon nyomatékosan kiemeli. „Amint pedig betelének, monda az ő tanítványainak: Szedjétek össze a megmaradt darabokat, hogy semmi el ne

vesszen. Összeszedék azért, és megtöltének tizenkét kosarat az öt árpa kenyérből való darabokkal, amelyek megmaradtak vala az evők után.“ Jézus akarata szerint tehát — ami ezt jelenti: az örök isteni Szeretet rendelése szerint — a keresztyéni takarékoságnak még a maradványok gyűjtésére is ki kell terjeszkednie, mert ott, hol a földi javakat az Ő példája és parancsolata szerint osztják el az emberek egymás között, nemcsak megelégtetés van, hanem még maradék is, amelyet szintén az isteni Szeretet céljai szerint kell felhasználni az utolsó morzsáig.

Az igazi takarékoság tehát az Evangélium szerint: a javaknak a szeretet igazságától és az igazság szeretetétől áthatott, vagyis az Isten akaratától és Lelkétől irányított elosztása, amelyet mindenféle kommunista osztozkodástól és herdalástól az a nagyon egyszerű dolog különböztet meg, hogy nem hiány, hanem még fölösleg marad a végén — amelyet aztán ugyanolyan módon kell és lehet ismét elosztani. A keresztyéni takarékoság az áldások és a csodák végtelen és önmagát sokszorozó sorát jelenti, a titka pedig egyszerűen az, amire Jézus tanít: mindig hálával venni el Isten kezéből a keveset, csak úgy, mint a sokat. Az, amire gyermekkoromban engem is megtanítottak: ha leesik az asztalról egy kenyérdarabka, nemcsak fel kell venni gyöngéden, hanem még meg is csokolni!

Van azonban a takarékoságnak egy másik fajtája, amelyet Jézus époly határozottan elítél, mint amilyen határozottan követeli az előbbit. Ez az a takarékoság, melyet az ő, lelkiileg még eléggé el nem mélyült tanítványai, főként pedig a már árulásra készülő Júdás akkor hangoztattak; amikor a Jézus halálát előre sejtő bethániai kegyes asszony valami rendkívül értékes, finom balzsammal megkenté Jézust. „Mekkora tékozlás ez — zúgott fel a szemforgató megrovás —, hát nem lett volna jobb ezt a kenetet eladni és árából a szegényeken segíteni!“ Jézus védelmébe vette a tékozló szeretetet, mert ez a szeretet megáradóan hálás és önzellen volt és ezzel a néma, szent pazarlással azt akarta kifejezni: „Íme látod, én Mesterem és Szabadítóm, mindenem a

tiéd, az életem is!" A tékozlás tehát az *Evangelium* szerint ott jogosult, ahol Istennek és az Ő ügyének szól, ahol balszamos áradatába belefutad az egyéni önzés. Ilyen szent tékozló pedig nemcsak a drága kenetet vásároló bethániai asszony volt, hanem az a szegény özvegy is, aki utolsó két fillérjét dobta bele — emberektől észre nem vetten, csak Jézustól látottan és megdicsérten — a templom perselyébe. Akik az ilyen tékozlást kifogásolják, akik a Krisztus nevében való áldozattól, szent közösségi, nemzeti, testéri célok önmeglagadóan bőkezű szolgálattól akarják savanyúan elvonni a lelkeket: azoknak takarékosága a legjobb eselben sem ér túl a csak magának kaparó hőrség szemhatáránál, de rendszeren már júdási szellem is vegyül belé!

Az igazi takarékoság tehát nem más, mint a szeretetben való teljes odaadás azok iránt, akikkel Isten testvérré teremtett bennünket. A nem igazi takarékoság pedig nem egyéb, mint vonakodás ettől az odaadástól. Erre tanít az *Evangelium*. A tékozló fiú jelelhetetlen példázatában pedig még azt is megmutatja Jézus, hogy minél bűnösebb módon tékozol valaki, annál gyorsabban és pontosabban megérkezik a disznóvályú mellé, ahol azonban neki már moslék sem jut. Viszont a bűnös tékozlásból kigyógyulni csak egy mód van: újra kezdeni az életet, arccal az elhagyott atyai hajlék felé!

Magyar életünk nagy értékpazarlása s a velejáró sok igazságtalanság és istentelenség nemcsak Trianonig, hanem még azután is, jóformán a második világháború kitöréséig tartott. Talán szabad azt hinnünk, hogy nemzetünk most végre nemcsak a külső kényszer alatt, hanem belső nagy megfordulással is az ellenkező, a jó útra tért. Forduljunk mind arccal a holnap, boldog Magyarország felé, ahonnan Isten atyai szeretete sugárzik reánk s ahol testvérlelkek áldott és szétbonthatatlan közösségben minden szájal megeléghetünk a jézusi takarékosággal és minden könnyet letörölhetünk a jézusi tékozlással.

Mit adott az Érmellék magyarságának a Kollégium?¹

Hazánknak azon a részén, melyet már a régi irások Érmelléknek neveznek, félezer évvel ezelőtt még szintiszta magyarság lakott. Ez a föld acélos búzát, szikrázó bort, halat és vadat adott bőségesen. Tehát mindene meglett volna ennek a népnek, amire a testnek szüksége van. Csak az nem volt meg neki, ami a pusztá vegetatív létezését emberivé teszi. Nem volt lelki élete: mert azzal senki e világon nem törődött. Írás-olvasás tudása nélkül tengődött ez a nép nemzedékről-nemzedékre. Iskolái nincsenek. Temploma, az volt. Némely helyen pompásabb is a kelletténél. De mi haszna?! A cifra szertartások elkápráztatták ugyan a szemét, az idegennyelvű énekek és oltári beszédek a titokzatosság érzésével szorongatták a lelkét, de legbensőbb sóvárgása: Isten keresése és megtalálása kielégületlenül maradt.

És ekkor, a XVI. század közepe táján szózat zendült át a magyar égen: „Ne félj, mert én veled vagyok; meg ne rettenj, mert én vagyok a te Istened, ki téged megerősítek, annak felette megsegi-

¹ Elhangzott az Érmelléken folyó hó 9—11. között tartott püspöki látogatással kapcsolatosan rendezett szeretetvendégségen (Érmihályfalván).

telek, és az én igazságomnak jobb karjával támogatlak téged (Ézs. 41:10). És jönnek, egymásután jönnek, előbb még csak szakadozott, de később mind tömörebb sorban jönnek Nyugat felől ismeretlen ifjú vándorok. Ruhájuk a hosszú gyaloglásban lerongyolódott, testük elcsigázott. De szemükben a próféta-íjjak lelkesége hevült. Isten ama választott emberének, *Méliusz Juhász Péternek* a tanítványai s egy kicsinyke, de már akkor nagy dolgokra hivatott iskolának, a debreceni scholának tanulói ezek. Munkájuk nyomán egymásután lobbantak lángra azok a régi, kedves, sokszor csak deszkafalú, zsúptetűzetű református templomocskák. Igénytelen kis hajlékok még, de egytől-egyig bástyái és gyűjtömedencéi a magyar lelkiség és az evangéliumi keresztyénség erőinek.

Tetszett azonban az isteni bölcseségnek, hogy az első magvetés ne érlelődjék veszteség nélküli aratásra. Az Érmellék pusztító történelmi viharok szántogattak. Közel kétszáz éven át hadak országútja volt ez a vidék. Erdély a maga függetlenségének védelmében, a török és a német pedig Erdély bírásaért ezen a vidéken viselt hadakat. A szüntelen zaklatottságba sok régi egyházközség végképpen belepusztult. Valami 14 régi érmelléki református faluról tudjuk, hogy a XVI. vagy a XVII. században szenvedett pusztulását soha ki nem heverte, s emlékét ma már csak egyes dűlőutak vagy birtokrészek neve őrzi. S ki tudja, mi lett volna az egész Érmellékkal s az Érmellék magyarságának az ügyével, ha nincs a debreceni Kollégium? De ez az iskola szüntelen résen volt. Ifjai küldetésnek tekintették, hogy mindenütt ott legyenek a segítséggel, ahol az evangélium és a nemzet ügye veszedelemben forog. Ha térképet készítünk arról, hogy a debreceni kollégiumi diák a XVII. században mi-mindenhol fordult meg az országban, legmozgalmasabban és legnépesebbnek a Biharba, közelebbről az Érmellékre vezető országutakat kell rajzolnunk. Ezek a lelkes ifjak ugyanis utánamentek a veszedelmek elől szertebujdosott árva népnek az erdőbe, a hegyek közé és a lápok világába: és összegyűjtötték és összetartották azt, és lelket öntöttek beléjük. Óh, nálunk a „pusztai egyház“ korábról ismeretes, mint a francia hugenotta hittestvéreknél. S mikor az idő aztán békésebbre fordult, ezek az ifjak, mint az öszö-vetségi gyülekezet prófétapapjai, ismét hazavezették a bujdosó népet a kihamvadt tűzhelyek mellé. A pusztulás látása nem hangolta le őket. Régi hittel, új reménnyel munkához láttak, visszatelepítésbe fogtak, új egyházközségeket szerveztek. Megható történetek vannak ebből a korból: többek közt az, hogy a visszatelepülő nép nem fogott addig saját hajlékának a megépítéséhez, míg előbb a templomát nem építette fel. Az érmelléki egyházmegyében ilyen másodszori település *Biharfélegyháza, Biharvajda, Csokaly, Érábrány, Érolaszi, Érsemlyén, Kóly, Nagykéc, Nagyléta és Tóti*.

Volt aztán a debreceni Kollégium kezében más eszköz is, amivel az egyházközségek szervezési munkáját még teljesebbé, maradandóbbá és az egyetemes magyarság szempontjából is felbecsülhetetlen értékűvé tette. Ez pedig a vidéki *tanítóságra küldés* intézménye volt. Abban állt ez, hogy a Kollégium a tanítványait, mielőtt a lelkipásztorságra kibocsátotta volna, két-háromévi tanítói gyakorlatra ki-

küldte vidékre. Feladatuk az volt, hogy ahol iskola nincs, szervezzenek; ahol pedig már van, fejlesszék tovább, lehetőleg gimnáziumi fokozatig. Szegény régi kollégiumi diák! Nem vitt az el magával erre az útra egyebet a lelkeségén kívül a rajtavalónál, a tanítóskodásával sem szerzett földi jókat (hiszen alig volt több a fizetése annál az „egy toppintás, két rázintás” bizonytalan jövedelmet ígérő jogánál, hogy a gyümölcsérés idején szabad volt a tanítványai szüleinek szőlőkertjében a gyümölcsfákra felkapaszkodnia, hogy ami gyümölcs az ágakról eszímája egy toppintására és a gallyak kétszeri megázintására lehull, hát az övé legyen). Mégis az ilyen, a XVII. század közepétől a XIX. század közepe táján túlig, a tanítóképzés szakintézetének megnyílásáig szokásos rektor- és préceptorküldés érdemének, illetőleg a körülbelül két évszázadon át mint egy húsz-ezerre tehető akadémiai tanítói munkájának tudható be, hogy az országban szerte, valami 19 vármegyének összesen 400-ra tehető falvában már az időben iskolák mécsesei világoltak, amikor a népneveléssel törődni senkinek, még az államnak sem, esze ágában sem volt. Igazolni tudjuk, hogy a mai érmelléki egyházmegye 39 egyházközségéből tizben Kollégiumunk diákjai már a XVII. század derekán iskolákat vezetnek. Így: *Bihardiószegen, Érmihályfalván, Hegyközszentimrén, Margittán, Nagylétán, Szalacson, Székelyhídon, Szentjóbán és Tótiban*. A többi egyházközség iskolájára (*Biharfélégyháza, Éradony, Érolasz, Felsőábrány, Gálospetri, Hegyközszentmiklós, Kécz, Vedresábrány* kivételével, ahol tudomásunk szerint a múlt század derekáig nem fordult meg kollégiumi diák, mint akadémikus tanító) majd csak a XVIII. század második felétől kezdve, kivált *II. József* „türelmi rendelete” idején, kerül sor. Némelyik iskola számottevő színvonalra emelkedik. *Diószeg* iskolája pl. teljes keretű (hatosztályú) gimnáziummá tud kifejlődni: ennek elvégzése után az érmelléki ifjak Kollégiumunknak már az akadémiai tagozatára iratkozhattak. De 2—3-osztályú csonka-gimnáziumi fokra tudott felemelkedni *Asszonyására, Almosd, Bagamér, Érmihályfalva, Érsemlyén, Nagyléta, Ottomány, Szalacs, Székelyhíd* és *Tóti* iskolája. S hová lettek ezek a gimnáziumok később? Amelyek kibírták is az 1723 óta működő magyar helytartótanács iskolapolitikájának nyomását, elemi, legjobb esetben polgári iskolákká kellett letörpülniök az 1848—49-et követő Entwurf-időszak követelményeinek teljesíthetlensége miatt. Ezek a gátlások azonban nem csökkentik, sőt emelik annak a pontosan 680 s névszerint is kimutatható kollégiumi tanítói munkájának az értékét, aki a mondott kétszáz év alatt az érmelléki egyházmegye községeiben szolgálta az evangéliumi és a benne már önként megadott nemzeti ügyet.

Hogy tudott a Kollégium az Érmelléknek ily drága szolgálatot tenni? A válasz igen egyszerű. Mert maga az Érmellék is a kezére dolgozott a Kollégiumnak. Olyan viszony fejlődött ki köztük, mint az emberi testben a szív és a többi szerv között. A szervezetet a szív látja el vérrel, de a szív számára a vérképző anyagot mégis csak a szervezet állítja elő. Az Érmellék századokon át a legkitünőbb tanulóanyagot nyújtotta a Kollégiumnak. Kivált *Diószeg* adott sok derék tanítványt. *Diószeg* szülte a XVII. században az a *Kis István*, akiből előbb Kollégium-

munkának professzora, majd egyházkerületünknek püspöke lett. *Diószegre* való ugyancsak a XVII. században az a *Bónis Mátyás* lelképásztor, aki angolnyelvű fordításaival szerzett érdemeket, valamint az a *Kálmán Pál*, aki a kor vallási vitáiban latinnyelvű írásaival vett részt. *Diószegről* származik az a *Hunyadi Ferenc*, aki nemcsak a XVIII. századvégi egyházalkotmányi küzdelemben szerzett nevet magának, mint *Sinai Miklóssal* szemben végül is diadalmas püspökellenfél, hanem még inkább a *Dévai Bíró Mátyás*-féle első magyar nyelvtan óta majd csak harmadfél száz év után megjelent másik magyar nyelvkönyvnek, a *Debreceni Grammatikának* egyik társszerkesztője. *Érsemlyén* szülte azt a *Kazinczy Ferencet*, aki ugyan a debreceni Kollégiumnak csak rövid időn át volt tanítványa, de akinek gondolkodását a „debrecinizmus” mégis egész életén át foglalkoztatta hol megnyugtató, hol zaklató sok talánszerűségével. *Ottomány* adta azt a *Szentjóni Szabó Lászlót*, aki versköltészetünkbe először vitte bele a népi élet alakjait, és aki a nemzeti szabadság eszményeiért a *Martinovics*-féle összeesküvésben való részvétele miatt a kufsteini börtönben fejezte be az életét. *Piskolton* vette származását az a *Sárvári Pál*, akinek megadatott, hogy Kollégiumunkban két költő-ifjúval lett rájuk ható találkozás: tanársága kezdő éveiben *Csokonai Vitéz Mihálylyal*, „agg Simeon” állapotában pedig *Arany Jánossal*. Végül pedig — hogy többeket ne említsek — az albisi kicsiny lelkészi lakás küldte be a Kollégiumba valamikor azt a kis fiúcskát, akiből később ebben a főiskolában lett az őszövétségű tudományok zordon komolyságú professzora, az Érmellék korosabb lelképásztor-nemzedékének ma is kegyelettel emlegetett theologiai tanára: *Sass Béla*.

Szóval: ha adott a Kollégium az Érmelléknek valami értéket, adott ám az Érmellék is a Kollégiumnak, és pedig nemcsak kiváló tanulóanyagot, hanem anyagi segítséget is. Az iskola egyik legrégebb alapítványtevője bizonyos *Péchy Ágnes*, aki Álmosdon 1779-ben mindennemű lábonálló termésének árát a Kollégiumnak rendelte. Az iskola egyik legsajátosabb intézményének, a ma is még szokásos legációba küldésnek első gyökérszállai szintén az Érmellék multjába nyúlnak vissza. *Albisi Zólyomi Dávid*, az özvegy *Bethlen Gáborné* fejedelemasszony udvari katonaságának lovagja, három erdélyi székelyszék főkapitánya „megtekintvén a debreceni Scholában Isten Szent Nevének hirdetését tanuló ifjaknak böcsületes seregét, abból pedig felesen nagy tudományokra válásokat”, 1630 húsvét napján *Diószeg* várában olyértelmű adománylevelet ír, hogy míg Isten az ő életét megtartja, évenként juttat a kollégiumi ifjúságnak 50 forintot, 50 véka búzát, váradi 20 cseber bort, 2 verő disznót, 1 bodon túrót (vagy 10 sajtot), 6 icce vaját és 3 icce mézet. Csak azt kívánta, hogy „ő kegyelmék közül is nemes tudományal felékesített ifjak Karácson, Húsvét és Pünköst napjaira” az adományokért hozzá kimenjenek. A legáció eredetét iskolánkban ennek az adománylevélnek a keltezésétől kell származtatnunk. Jellemző is, hogy a közül a 236 legációs hely közül, ahol a kollégiumi diák 1720—1811 között hazánk 19 vármegyében megfordul, *Bihar* vármegyére éppen 100 s ebből 31 a mai érmelléki egyházmegye területére esett. Az alapítványtevők között ragyogó név a

Récei Jánosé, előbb Székelyhíd, majd Bogyoszló lelkipásztoraé, akinek 16,000 ezüst forint alapítványán épülhetett és nyilhatott meg 1831-ben a magyar nyelv és irodalom önálló tanszéke a Kollégiumban. Biharvajdán lakott az a vajdai Nagy Lajos föld-birtokos és jószágigazgató, aki 1863-ban a kollégiumi kántusnak, illetőleg ének- és zenetanári tanszékre 1050 forintot hagyományozott. Az alapítók közt van Bereczky Erzsébet, Cserepes József hegyközfalvi lelkész özvegye 1865-ben 1000 és Érmihályfalva egyházközsége 1853-ban 4605 c. forinttal. Nagyobb összeget adományozott 1908-ban a hegyközpályi egyházközség is. Torma Károly érköbölküti lelkipásztor özvegye 1909-ben 200 forintot kifejezetten arra emlékezésül küld a Kollégiumnak, hogy ez az iskola látta el valamikor az ő megboldogult férjét annyi szellemi és anyagi jóval.

Amit ez az özvegy lelkipásztorné a megboldogult férjével kapcsolatban a Kollégiumról megállapított, ugyanezt elmondhatja magára nézve az Érmellék mai lelkipásztor-nemzedékének legtöbb idősebb tagja is. Nekik is édesanyjuk volt a Kollégium. Testi s lelki dajkálójuk. S az érmelléki egyházmegye két évtizednél tovább babilóni vizek mellett ülő 34 egyházközségének örüllői tudják legjobban, mi értéket adott nekik a Kollégium. Olyan lelket formált ki bennük, hogy nekik a pogány rettentések közepette is, mint Dánielnek, az ő Jeruzsálemük felé fordulva volt bátorságuk imádkozni és *Bátorkeszi* Istvánnal, a gályarabbal együtt vallották: „Ha ez inségben meg kell is mind halnunk, De néma bálványának mi fejet nem hajtunk.“

A kegyelmes Úristen megáldotta az ő tőrésüket és meghallgatta a mi imádságunkat. E mostani áldott alkalmon már a szabad Érmellék lelkipásztorai, gondnokai és presbiterei találkozhatnak egymással és a Kollégium kiküldötteivel.

A Kollégium annáleszeiben pedig eggyel több lesz a bejegyzés:

„Az Úr 1943. esztendejének január 9—11. napjain az érmihályfalvi egyházközségben hitlestvéri találkozója volt az érmelléki egyházmegye örüllőinek. Miután buzgón hálát adtak Istennek, hogy a debreceni Kollégiumot ajándékozta református anyaszentegyházunknak és magyar hazánknak és immár négyszáz év óta virágoztatja, alázattal köszönték meg azt is, hogy őket ez iskola továbbfejlesztésének szolgálatára kiválasztotta és elkötelezte.“

Nagy Sándor.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

Kedvező híreket vettünk a debreceni egyetemi egyház-körzetben nemrég megalakult Református Nőszövetség életéről és munkássága erőteljes kibontakozásáról. Legújabbban intenzíven résztvesznek a hadbavonultak családjainak bajtársi hadigondozásában. A jövő héten női konferenciát rendeznek, melynek előadója Pilder Mária, a kolozsvári református diakonisszaintézet igazgatónöje. A Nőszövetség lelkes megmozdulásának eredménye volt az a kezdeményezés is, hogy karácsony másodnapján az egyetemi templomban különkelyhes úrvacsoraosztás tartatott, népes gyülekezet számára.

A herettyóújfalu egyház Oláh Zsigmond ottani segédlelkészt, önálló vallástanító-lelkésszé választotta. Öszinte

örömünkre szolgál, debreceni Kollégiumunk derék ifjú neveltjének eme végleges elhelyezkedése. Mi, akik ismerjük őt, meg vagyunk győződve, hogy éppen azon a helyen fog legeredményesebb szolgálatot végezni az Isten országáért, ahová a Gondviselő keze most állította.

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

A szórványban élő magyar református testvérek iránt érzett meleg szeretet és komoly felelősségérzet áldott példáját adta a szatmári gyülekezet, amikor a szatmárzsadányi reformátusokat látogatták meg a Leánybibliakör, a KIE és a Bethlen Gábor-cserkészcsapat lelkes tagjai karácsony harmadnapján. Szatmárzsadányban kb. 50 református lélek él, akiknek számára örömmünnepet jelentett ez a látogatás; valamint a látogatók számára is nagy örömmel szolgált a szatmárzsadányi reformátusok öszinte, igaz ragaszkodása hitükhöz, egyházukhoz. Kicsi magyar sziget ez az idegen tengerben. — Délelőtt 10 órakor Fábian György segédlelkész prédikált és osztott úrvacsorát. Istentisztelet után Dobos Zoltán igazgató-tanító intézett beszédet az állami iskolában összegyűlt hívekhez, összetartásra és Magyarországhoz való ragaszkodásra buzdítva őket. Ezután Fábian György segédlelkész, Dobos Zoltán igazgató-tanító és Simon István cserkészcsapat-paraszernök otthonukban látogatták meg kivétel nélkül mind a magyarokat. A cserkészek magyar könyvekkel ajándékozták meg a meglátogatott családokat. Délután 4 órakor népművelési előadás volt az állami iskolában, melynek témát zsúfolásig megtöltötte a jórészben román közönség. Az estélyt Erdélyi Béla jegyző rendezte, igen gazdag műsorral. Ennek keretéből kiemeljük a záróbeszédet, melyet Fábian György segédlelkész mondott magyarul és románul, figyelmeztetve a hallgatóságot, hogy a karácsony a béke és a szeretet ünnepe, és ebben az országban csak olyan polgár boldogulhat, aki szívébe zárta a karácsony üzenetét s aki szolgáló szeretettel, békességben és egyetértésben akar élni.

HALOTTAINK

Kállay Sándor, a püspökladányi gyülekezet lelkipásztora folyó évi január hó 18-án, 62 éves korában, rövid szenvedés után elhalt. Temetése január 20-án a hajdúszoboszlói református templomból, az ottani vénkertben temetőben folyt le. Özvegye, három gyermeke és három unokája gyászolják elhunytját. Kállay Sándor 1882-ben született Hajdúnánáson. A teológiát a debreceni Kollégiumban végezte, s mindkét lelkészi vizsgáját jeles eredménnyel tette le. Legelőbb Hajdúszoboszlón volt segédlelkész; majd rendes lelkész lett Biharon, ahol 1909-től 1913-ig szolgált. Püspökladányba választott 1913 aug. 29-én s azóta megszakítás nélkül ott szolgált. Úgy az egyházmegye, mint a vármegye életében tevékeny részt vett; amott iskolalátogató, emitt megyebizottsági tag volt. Bár halála most váratlanul jött, de régóta betegeskedett. Emléke legyen áldott.

K R Ó N I K A

RÉVÉSZ IMRE PÜSPÖK HAJDÚHADHÁZON.

A hajdúhadházi református egyház vezetősége már egy ízben gyűjtött a debreceni Kollégium számára, amikor a gyűjtés eredménye 4876 pengő volt. Ennek a megajánlott összegnek két heledrése már befizetett. Most újra szükségét látta az egyház vezetősége a gyűjtés folytatásának s elhatározta, hogy Főtiszteletű Püspök úr január 16-ára kilátásba helyezett látogatására a második gyűjtést is megejtí.

A presbitérium, élén Molnár Zoltán lelkipásztorral, január 10-én harminc gyűjlőpárt indított el, akik 390 családot látogattak meg. Egy-egy gyűjlőpár 10—10 családot. Aznap délután 6000 pengőnél több készpénz és megajánlásról számoltak be. A készpénzbefizetés 3148-39 P volt, a megajánlott összeg ezen felül 2851-70 pengő. Az első és a második gyűjtés együttes összege 11,000 pengőt tesz ki, amely összeg a folyamatosan lévő megajánlásokkal még növekedni fog, úgyhogy minden remény megvan arra, hogy a hajdúhadházi gyülekezet lélekszámának megfelelően az 1 pengős fejenkénti hozzájárulás biztosítva lesz. Természetesen ezzel a gyűjtés nem záródott le, hanem, amint alkalmas idő kínálkozik, folytatódni fog.

Püspök úr, Rásó István egyházmegyei gondnok, alispán társaságában érkezett 16-án d. u. 3 órára Hajdúhadháza. Megérkezése után nyomban presbitéri gyűlésen vettek részt, ahol a lelkipásztor üdvözölte püspök urat és alispán urat. Beszámolt a gyűjtés lefolyásáról és eredményéről, jelentette, hogy a gyűjtést a református népiskola összes tanítói és az állami népiskola tanítótestületéből négy lelkes, önként vállalkozó tanító, élén az iskola igazgatójával: Balogh Antallal, végezték. Minden tanító mellé egy Debrecenbe bejáró középiskolai növendék volt beosztva s néhány lelkes gyülekezeti nő, akik mind önként vállalkoztak erre a szolgálatra.

Püspök úr a lélekész jelentését örömmel vette tudomásul, azzal a megjegyzéssel, hogy ő tulajdonképpen kérni akart, de íme, kérésre nincs szükség, itt most már rá csak az adományok megköszönése vár.

A presbitéri gyűlés után a püspök úr látogatást tett Kóti Jeremiás nyugalmazott tanítónál, Dr. Poroszlay Ferenc tb. főszolgabírónál, Hadházy István, Hadházy József, Hajdú Sándor földbirtokos-presbitereknél, Tatár József földbirtokos főbírónál, Sörös István ötgymekes és E. Kiss József négygyermekes családapánál, olyan gyülekezeti tagoknál, akik közül az elsőnek mind az öt gyermeke Debrecenbe járó középiskolás, az utóbbi tízholdas kisgazda pedig már három gyermeket nevelt fel és adott nekik diplomát.

A látogatások befejeztével, este 6 órakor a városháza dísztermében mintegy 300 személy részvételével szeretetvendégség volt, melyen a püspök úr hirdette az Igét Máté 15: 13 alapján: „Minden plánta, melyet nem az én mennyei Atyám plántált, kitépetik.“ Az ő szolgálatán kívül a református dalárda Beethoven „Isten dicsősége“ és Baja Mihály „Fohász“ c. művét adta elő. A püspök úr és alispán úr a szeretetvendégség befejezte után búcsút vett az őket lelkesen ünneplő gyülekeztől. A püspök urat mindenütt nagy ragaszkodással, örömmel és szeretettel fogadták s beszédét mind a presbitériumban, mind a szeretetvendégségen feszült figyelemmel hallgatták. Valamennyi résztvevő lelkében az az elhatározás erősödött meg, hogy püspök urat apostoli munkájában a jövőben is minden erejével támogatni fogja.

Itt említjük meg, hogy tavaszig D. Dr. Nagy Sándor kollégiumi tanár és egyházkerületi levéltárnok, valamint az erre a szolgálatra felkérendő Dr. Karácsony Sándor egyetemi ny. r. tanár kollégiumi napot tartanak Hajdúhadházon, melynek jövedelme a Kollégium javára fog befizettetni.

Dr. Kölcsey Sándor debreceni polgármester önálló indítványa alapján Debrecen város közgyűlése évi 22 ezer pengőre emelte fel azt az évi segélyt, amelyet a nemes város a debreceni Kollégiumnak

szokott juttatni. Örvendező lélekkel adjuk közre ezt a hírt. Dr. Kölcsey Sándor — a debreceni Kollégium egykori diákja — már nagyon sokszor megbizonyította az ősi Alma Mater iránt táplált szeretetét és ragaszkodását. Felbecsülhetetlen az a sok szolgálat, amit polgármesteri teendői mellett, mint a Kollégium helyi gondnoka végez. Nagy elismeréssel gondolunk e pillanatban a Kollégium emeleti folyosójának mult őszi beüvegezésére, a lakószobák (cétusok) újonnan padlóztatására. Mennyi szeretetteljes gondoskodás eredménye ez. Megemeljük kalapunkat a hű őrálló érdemei előtt.

Vasárnapi Iskolai Munkások figyelmébe. A Magyar Református Vasárnapi Iskolai Szövetség szeretettel hívja fel a lelkipásztorok, tanítók és vasárnapi iskolai munkások figyelmét a Szövetség lapjára: A *Fecske*. A „Fecske“, mint a vasárnapi iskolai munka egyetlen református szaklapja már XXIV. évfolyamában van és megújult erővel kívánja szolgálni a vasárnapi iskolai munka szép ügyét. Minden vasárnapra közöl tanítást s azonkívül a vasárnapi iskolai munkára vonatkozó egyéb közleményeket. Ápolja a vasárnapi iskolai munkások egymással való lelki és imádkozó közösségét. A lap évi előfizetése a változott viszonyok mellett is csak évi 3 P. Ez évben a szerkesztőbizottságunk kiszélesedve, még hasznosabb munkát igyekszik végezni a lap. A „Nagy Fecske“ tanításaival párhuzamosan az egyes tanítási egységeket kis röplapokon megjelentetjük a gyermekek számára. A színes röplapok „Kis Fecske“ néven jelennek meg és a tanítás rövid szemléletes tartalmán kívül adnak kis rajtot, amely illusztrálja a tanítást, azonkívül éneket és aranymondást. A kis lapok egy kemény gyűjtőborítékban megőrizhetők. A „Kis Fecske“ amellet, hogy az aranymondáson kívül az egész évi anyagot adja a gyermek számára, igen alkalmas eszköze a családmisszióknak is. A borítólapon ár 10 fillér. A „Kis Fecske“ lapoké darabonként 2 fillér. Egy-egy gyermek 80 fillérért egész évben megkaphatja a „Kis Fecske“-t és a borítólapot. 50 példányon aluli megrendelésnél a portót külön számítjuk fel. Megrendelését minél hamarabb küldje el Dr. Ecsedy Aladár, Tahitótfalu (Pest vármegye) címre.

Bizonyságtévő levél a harétről. Lapunk hű olvasója és jó barátja, Szepsy József kéki lelkipásztor, küldötte be hozzánk közlés céljából az itt következő bizonyságtévő levelet: Mélyen tisztelt Nagytiszteletű Uram! Engedje meg, hogy ismeretlenül is igen-igen megköszönjem a Pankotai honvédelem lapjára írt gyönyörű szép bibliai idézetet (Józs. 1: 5—6). A bibliai idézetet szépen nagy kartonra leírva, kifüggesztettem körletünkben. Egy kis darabkát pedig kis karácsonyfánkról szeretettel küldök emléke... Bizony, nehéz helyzetünkben legfőbb segítőnk és oltalmunk nekünk a jó Isten. Itt látja az ember valójában, hogy mily végtelen is az Ő kegyelme. Ő de nagyon sokszor azt érzem, hogy ha nem bíznék kimondhatatlanul az Ő jóságában és segítségében: talán régen összeroppantam volna lelkileg; pedig e küzdelem önként vállaltam, mert a háború kitörése óta harmadikban teljesítek önként szolgálatot, otthagya otthon, családot; hiszen egy éve nősültem, de Hazám iránti szeretetem ide szólított ki pár hónapi házasság után. Most pedig — habár elkésve kicsit — igen boldog újesztendőt kívánok Nagytiszteletű úrnak és kedves családjának igaz szeretettel és mély tiszteléssel a távolból egy ismeretlen református testvére: Lovass Árpád s. k., hadapródormester.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

50—1943. sz.

TÁRGY: Kollégiumi akció.

KÖRLEVÉL

az alább felsorolt egyházközségek lelkipásztoraihoz (lelkészelnökeihez).

Alsószabolcs-hajdúvidék: Nyíracsad, Sáp, Tiszacséce, Tiszadob, Tiszacsizlár, Tiszalök, Tiszánagyfalu, Vámospécs. Bereg: Badaló, Balazsér, Barkaszó, Beregardó, Beregbene, Beregdéda, Beregsom, Bótrágy, Csetfalva, Csonka-

papi, Dercen, Gelénes, Halábor, Hete, Hetyen, Izsnyéte, Kisbégány, Kisharangláb, Kislónya, Macsola, Makkosjánosi, Márokpapi, Nagybégány, Nagyborzsova, Rafajna-újfalu, Sárosroszi, Tarpa, Tiszaadony, Tizsakerecseny, Tizsaszalka, Tiszavid, Vámosatya, Vári, Zápsszony.

Békésbánd: Battonya, Csongrád-Szegvár-Mindszent, Doboz, Füzesgyarmat, Gádos, Gyulavári, Hódmezővásárhely, Kétegyháza, Körösladány, Kunágota, Magyaresanád, Nagymajlát, Szarvas, Újszeged, Vésztő.

Bihar: Artánd, Bihar, Bors, Élesd, Fugyi, Hegyközkovácsi, Hegyközpályi, Hegyközsáldobágy, Hegyközújlak, Jákóhodos, Kismarja, Kisszántó, Köröskisjenő, Mezőtelegd, Mezőtelki, Nagykakucs, Nagykereki, Nagyszántó, Nagyvárad, Nyüved, Örvénd, Paptamási, Pelbárhida, Pósalaka, Pusztáújlak, Siter, Szalárd, Told, Váradles.

Debrecen: Hajdúbagos, Hosszúpályi, Mikepéres, Sáránd, Szentpéterszeg, Vértés.

Érmellék: Albis, Álmosd, Bályok, Berettyószéplak, Bihardiószeg, Biharfélegyháza, Biharvajda, Csokaj, Érábrány, Éradony, Érbogyoszló, Érköbölkút, Érolaszi, Értaresa, Gálospetri, Hegyközszentimre, Magyarkéc, Micske, Piskolt, Szentjobb, Székelyhíd, Tóti, Vedresábrány.

Felsőszabolcs: Ajak, Anarcs, Kisvarsány, Laskod, Nagyvársány, Nyírmada, Pap, Révaranyos, Szabolcsbáka, Székely, Zsurk.

Hevesnagykünság: Abádszalók-Tizsaszalók, Bucsa-telep, Derzstomaj, Fegyvernek, Kunszentmárton, Nagyrév, Tiszaderzs, Tiszainoka, Tiszaroff, Tizsasas, Tizsaszöllős.

Középszabolcs: Balsa, Besenyőd, Buj, Enesenes, Gáva, Kállósemjén, Kemecse, Kisléta, Nyírbogát, Nyírbogdány, Nyírgyulaj, Nyírkércs, Nyírmihálydi, Nyírpazony, Nyírlura, Piricse, Sényő, Szabolcs, Szakoly, Tizsabercel, Vencsellő.

Máramaros-ugocsa: Csepe, Dabole, Dolha, Fertőalmás, Halmi, Kisbábony, Nagybooskó, Nagyszöllős, Nagytorna, Nevetlenfalu, Tamásvárálja, Técső, Tekeháza, Tizsakeresztúr, Tizsaújlak, Tivadarfalva, Túrterebes.

Nagybánya: Adorján, Amac, Apa, Avasújváros, Aranyosmeggyes, Batiz, Felsőbánya, Garbóc, Hirip, Józsefháza, Kakszentmárton, Kiskoles, Kispalád, Kispelcske, Kőszegremete, Lázari, Magosliget, Méhtelek, Mikola, Misztótfalu, Nagybánya, Nagyhodos, Nagypalád, Ombod, Patóháza, Pettvény, Rozsály, Sándorhomok, Sárköz-Sárközújlak, Szamoskőröd, Szamoskrassó, Szatmárhegy, Szatmárudivari, Szarazberek, Szinerváralja, Tizsataberek, Uszka, Vámfalu.

Nagykároly: Bere, Dobra, Domahida, Érdengeleg, Érendréd, Gencs, Iriny, Kaplony, Királydaróc, Kismajtény, Magyargéres, Nagykaroly, Ópályi, Papos.

Nagyszalonta: Biharugra, Komádi, Körösszakál, Körösszegapáti, Magyarhomorog, Mezőgyán, Okány, Sarkad, Sarkadkeresztúr, Zsádány.

Szatmár: Atya, Botpalád, Császló, Csengerbagos, Csengersima, Csengerújfalu, Fülöpdaróc, Kérszemjén, Kisszeke-tes, Komlódtótfalu, Majtis, Mánd, Milota, Óvári, Panyola, Penyige, Pusztadaróc, Rápolt, Szamosdara, Szamosdób, Szamosfalu, Szamosújfal, Szatmár, Szatmárnémeti, Tizsabees, Tunyog, Vámosroszi, Vetés, Zsarolyán.

Az 1933. évi egyházi I. tc. 129. § g) pontjában gyökerező jogomnál fogva felhívom, hogy az eddig tudomásomra jutott adatok ellenőrzése céljából 8 nap alatt az összes következmények terhével tegyen hozzám jelentést a következő kérdőpontokra felelve:

1. A vezetése alatt álló egyházközség a saját költségvetése terhére mennyi rendszeres évi megajánlást tett a kollégiumi akcióra annak megindulása óta, és abból 1942 dec. 31-ig mennyit fizetett be, és hová?

2. Az egyházközség tagjai részéről ugyane célra 1942 december 31-ig mennyi *egyéni* megajánlás és — akár a megajánlott összegből, akár előzetes megajánlás nélkül — mennyi befizetés történt, és hová?

3. Az egyházközség tagjai előtt jó példával jártak-e tekintetben, és összességében milyen mértékben, az egyházközség lelkipásztorai(i), lelkésze(i), tanárai, tanítói, presbiterei s más belhivatalnokai?

4. Milyen egyéb megmozdulás történt az egyházközségben az akció kezdete óta 1942 december 31-ig (pl. ünnepély, házankénti propaganda stb.) és milyen eredménnyel?

5. Ha a fenti 1—4. pontokban, vagy azok közül akár melyikben hátramaradás mutatkozik, mi hozható fel őszinte lelkiismeretességgel annak megokolására?

6. A folyó évben mit szándékozik tenni Nagytiszteletűség és a vezetése alatt álló presbitérium a hátramaradás menél teljesebb megszüntetése céljából?

Debrecen, 1943 január 20.

Atyafiságos tisztelettel:

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

139—1943. sz.

TÁRGY: Diákkaptár szervezésének engedélyezése.

KÖRLEVÉL

közép- és középfokú iskoláink tek. igazgatóságaihoz.

A m. kir. vallás és közoktatásügyi minisztérium 252.296—1942. szám alatt V. 1. ü. o. valamennyi tankerületi kir. főigazgatóhoz intézett rendeletében közli, hogy 167.291—1940. IX. sz. rendeletével engedélyt adott, hogy egyes kijelölt városok (községek) közép-, középfokú iskoláiban Diákkaptár alakuljon. Azóta az eredetileg engedélyezett számon felül még más intézetek is kaptak engedélyt Diákkaptár szervezésére.

Az engedélyeket jövőben az iskola igazgatójának kérésére a rendelkezése alatt álló iskolákra vonatkozóan a Főigazgató saját hatáskörében adja meg. Az egyes iskolák Diákkaptárainak alapszabályait pedig az 1935. VI. tc. végrehajtása tárgyában kiadott 3500—1936. eln. sz. VKM. rendelet 7. §-ának 2. pontja értelmében szintén a Főigazgató hagyja jóvá.

Felhívom *kebelbeli* közép- és középfokú iskoláink igazgatóságait arra, hogy a vezetésük alatt álló tanintézetben alakítandó Diákkaptár szervezésének és működésének engedélyezéséért *hozzám* forduljanak. Az engedélyezés iránti kérelemhez a Diákkaptár alapszabálya is mellékelendő.

Debrecen, 1943 január 16.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

188—1943 sz.

TÁRGY: „Asszonyok a tűzvonalban” c. könyv ajánlása.

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák tekintetes igazgatóságaihoz.

A magyarországi református egyház Egyetemes Konventjétől 11.428—1942. sz. alatt érkezett leirat szerint vitéz Keresztes-Fischer Ferencné öngyméltósága, az Egyesült Női Tábor elnöke azzal a kéréssel fordult hozzánk, hívjuk fel az egyházi hatóságok, testületek és intézmények figyelmét Fanni Luukkonen tábornokasszony: „Asszonyok a tűzvonalban” c. művének magyar fordítására. E mű a „Rege” könyvkiadó és terjesztő kft. (Budapest, V., Katona József-u. 23/b) kiadásában jelent meg.

A 200-oldalas, eredeti fényképekkel gazdagon illusztrált könyv ára: nyírfaháncsba kötött díszkiadásban: 16 P, félvászonba kötött kiadás: 9-80 P, fűzött kiadásban: 7-80 P, könyvkereskedői forgalomba nem kerülő ifjúsági kiadásban: 4-80 P.

Az ifjúsági példányok megrendelhetők úgyis, hogy azok a szegénysorsú levante- és cserkészleányok közötti szétosztás végett az országos ifjúsági vezetőknek adandók át.

E műre a vezetésem alatt álló egyházkerület közép- és középfokú iskoláinak figyelmét felhívom.

Debrecen, 1943 január 16.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

200—1943. sz.

TÁRGY: Lelkészek OTBA-tagsága.

KÖRLEVÉL

a kebelbeli összes esperes, lelkipásztor és lelkész urakhoz.

Tudomásulvétel és szigorú mihez tartás végett szöszertint szövegben közlöm a Konventi Elnökségnek 62—1943. sz. a. hozzám küldött következő intézkedését:

„Utalással a m. kir. pénzügyminiszter úr 1942. évi október hó 2-án 2490—1942. P. M. szám alatt, az Országos Tisztviselői Betegsegélyezési Alap szolgáltatásainak a református, evangélikus és unitárius lelkészekre, segédlelkészekre, hitoktatókra és kántorokra (nyugdíjasokra, özvegyekre és árvákra) kiterjesztése tárgyában kiadott rendeletére, tisztelettel közöljük Méltóságoddal az alábbiakat:

A megnevezett miniszteri rendelet az egyházi főhatóságok vagy az általuk kijelölt alsófokú egyházi hatóságok útján kívánja intéztetni az alább megjelölt teendőket.

A 2. § 5. és 6. bekezdései szerint:

5. Amennyiben az igényjogosult a vallás- és közoktatásügyi minisztérium útján járandóságban nem részesül, a betegsegélyezési járulékot az egyházi főhatóság köteles a kifizetés alkalmával levonni vagy levonatni, illetőleg amennyiben csak természetbeni járandósága van, tőle havi részletekben beszédni és a hónap 8. napjáig az OTBA 185.088. számú postakártyapénztári csekkszámjára befizetni. Az egyházi főhatóság és a miniszteri számvevőség között a betegsegélyezési járulékok tekintetében negyedévenként el kell számolni.

6. A miniszteri számvevőség az egyházi főhatósággal közli, hogy kik azok az igényjogosultak, akiknek betegsegélyezési járulékát az egyházi főhatóság köteles levonni vagy levonatni, illetőleg beszédni.

A 4. § 2., 3. és 4. bekezdései szerint:

2. A központi adatnyilvántartás helyesbítése céljából az időközi változásokat (ügymint lakásváltoztatást, névváltoztatást, a betegsegélyezési járulék alapjául szolgáló javadalom megváltozását, elhalálozást, az alkalmazottnak állásából történt kiválását stb.), továbbá az OTBA szolgáltatásaira igényjogosult családtagok tekintetében bekövetkezett változást (halálozás, szabályszerű életkor betöltése, a családi pótlékra igénytadó egyéb feltételek megszűnése stb.) — az igényjogosult vagy volt igényjogosult családfő nevének, állásának, lakóhelyének (utca, házszám), valamint OTBA igényjogosultsági igazolványa számának feltüntetésével — az egyházi főhatóságok, vagy az általuk kijelölt alsófokú egyházi hatóságok a miniszteri számvevőséggel a változás napját követő 15 napon belül közölni kötelesek.

3. A bejelentett változásnak az OTBA igényjogosultsági igazolványba bevezetésére — az ellátásban részesülők lakásváltozását kivéve — az egyházi főhatóság, vagy az általa kijelölt alsóbbfokú egyházi hatóság illetékes. (Az ellátásban részesülők lakásváltozását az OTBA igényjogosultsági igazolványba az OTBA-ellenőrzőorvos a szolgáltatások igénybevétele alkalmával jegyzi be.)

4. A családfő igényjogosultságának megszűnése esetén az OTBA igényjogosultsági igazolványt az egyházi főhatóság vagy az általa kijelölt alsóbbfokú egyházi hatóság bevonnai és a miniszteri számvevőségnek megküldeni köteles. A miniszteri számvevőség megsemmisítés végett csak abban az esetben továbbítja az igényjogosultsági igazolványt a pénzügyminiszteri számvevőség központi csoportjához, ha az elhalt igényjogosult családfő után igényjogosult özvegy vagy árva nem maradt. Egyébként az igényjogosultsági igazolványt az özvegy vagy árva részére átírja az egyházi főhatóságnak visszaküldi.

Az 5. § szerint pedig: „A gyermekágyi és temetési segély iránti kérelmeket — a segélyezésre okul szolgáló körülmény beálltát követő 30 napon belül — az egyházi főhatóság, vagy az általa kijelölt alsóbbfokú egyházi hatóság a miniszteri számvevőségnek küldi meg. Az egyházi főhatóság, illetve az általa kijelölt alsóbbfokú egyházi hatóság a kérelem felterjesztése alkalmával az igényjogosult családfő nevét, állását (minőségét), a segély felvételére jogosult nevét és pontos lakcímét, valamint az igényjogosult családfő OTBA igényjogosultsági igazolványának számát közölni köteles.”

Az Egyetemes Konvent Elnöksége a hivatkozott miniszteri rendelet idézett szakaszaiban meghatározott teendők végzésére az egyházmegyéék *espereséit* jelöli ki.

Az igényjogosultakat felhívom, hogy az OTBA-tagságukkal kapcsolatban előálló *mindennemű* időközi változást a fent közölt rendelkezések keretei között az illetékes *espereshez* jelentsenek, akik a továbbiakat a VKMiniszteri Számvevőséggel *közvetlenül* intézik.

Debrecen, 1943 január 18.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

227—1943. sz.

TÁRGY: Ifjúsági könyvtári pótjegyzék.

KÖRLEVÉL

valamennyi tanári és tanítói testülethez.

A magyarországi református egyház Egyetemes Konventje 1942. évi május hó 6—7. napjain tartott ülésében 43. sz. a. hozott határozatával, az ifjúsági könyvtárak 1940—41. tanévi állapotáról szóló jelentés kapcsán a következőképpen rendelkezett:

„Az Egyetemes Konvent a IV. sz. pótjegyzéket, mint jegyzőkönyvnek mellékletét kinyomatja és kötelező használat végett megküldi az iskoláknak azzal, hogy a tanári testületek a rávonatkozó megjegyzéseiket 1942. december 31-ig terjesszék fel az Egyetemes Konventre, hogy az alapjegyzék és az időközben megszapordott pótjegyzékek anyagából egy könnyebben kezelhető összefoglalás is kiadható legyen.”

A konventi Elnökség ma érkezett 4443—1942. sz. a. kelt leiratában arról értesít, hogy egyházkerületünk iskolái a IV. számú ifjúsági könyvtári pótjegyzékre vonatkozólag mindezekig megjegyzéseiket nem tették meg, holott ennek határideje 1942. december 31-én lejárt.

Felhívom tanári és tanítói testületeinket, hogy a szolgálati út megtartása mellett a szóbanlévő észrevételeiket sürgősen tegyék meg.

Debrecen, 1943 január 16.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

268—1943. sz.

TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Sass Árpád újdíósgyőri (Maros-u. 32. sz.) lakos kérelmére elrendelem nevezett nagyszülei: Andorkó István református tanító és Polyák Vilma házassági anyakönyvi bejegyzésének felkutatását.

Ismert adatok a következők: Andorkó István Hajdúböszörményben 1861—1865 körül, Polyák Vilma pedig Patóházán 1859—1863 körül született. Házasságkötésük valószínű helye: Hajdúböszörmény, Patóháza, Batiz vagy környékén lehetett. Andorkó István Patóházán és Szatmárudvariban volt tanító, ahol gyermekei is születtek.

A bejegyzés megtalálása esetén kérelmező értesítendő, aki a kutatási és anyakönyvi kivonati díjakat készpénzzel megtéríti.

Debrecen, 1943 január 20.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a *Kiadóhivatal* címére (Debrecen, Kálvin-tér 17, Püspöki hivatal, Postafi k 65) kell beküldeni.

Hirdetési díj millimétersoronként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

A géberjéni református egyházközség pályázatot hirdet újonnan szervezett II. tanítói állásra. Javadalom: 10% helyi hozzájárulás, a többi államsegély. Törvényszerű lakbér vagy lakás. Kötelesség díjlevél szerint. Pályázhatnak nők is. Pályázati határidő 21 nap. Felszerelt kérvények Református Lelkeszi Hivatal Géberjén (Szatmár megye) címre küldendők.

Kaba református egyházközsége pályázatot hirdet népiskolájánál újonnan szervezett XIV. sz. tanítói állásra. Javadalom: Törvényes lakbér és készpénz. Kötelesség: a reábizott osztály vagy osztályok vezetése, leánycserkész-csapat és leányénekkar vezetése, belmissziómunkáhszervezés. Pályázati kérvények a Szolgálati Pragmatika 136.

§-ában meghatározott okmányokkal és orvosi bizonyítvánnyal szerelendők fel. A pályázónak a 7720—1939. M. E. számú rendelet 1., 3. és 9. §-ában foglalt rendelkezések szerint igazolni kell, hogy nem esnek a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló 1939. IV. tc. 1. és 5. §-ában meghatározott korlátozások alá. Okmányok eredetiben, vagy közjegyzőileg hitelesített másolatban esatolandók. Korteskedés a választásból kizáró ok. Pályázati határidő megjelenéstől számított 21 nap. Az állást március 1-én kell elfoglalni. Csak nőtanítók pályázzanak. Kérvények ajánlva, megcímzett és ajánlott visszaküldéshez szükséges bélyeggel ellátva Református Lelkipásztori Hivatal, Kaba címre küldendők.

Mikepéres református egyházközség pályázatot hirdet vallás- és közoktatásügyi miniszter úr engedélyezése alapján *IV. számú tanítói* állásra. Fizetés 90% államsegély, 10% helyi hozzájárulás, lakbér. Kötelesség díjlevél szerint reábizott osztályok vezetése, kántorhelyettesítés, belmissziói munkában tevékenység. Határidő 21 nap. Kellően felszerelt kérvények válaszbélyeggel ellátva Református Lelkészi Hivatal, Mikepéres címre küldendők.

Nádudvari református egyházközség pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Kötelesség: díjlevél szerint. Fizetése törvényszerű — Illetményhivatal útján. Jó lakás. Helyben vasútállomás, járda, villanyvilágítás. Pályázati határidő március 15. Állás szept. 1-én foglalandó el.

Nyírkéres református egyházközsége pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett *II. sz. tanítónői* állásra. Cím: Nyírkéres, u. p. Baktalórántháza.

Máv-menetrend.

SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ VONATOK ÉRKEZÉSE

Debrecenbe

2 ó. 45 p.	Csap—Nyíregyháza.
4 ó. 37 p.	Sepsiszentgyörgy—Máramaros-sziget (Sebesvonat.)
7 ó. 20 p.	Nagyvárad.
7 ó. 27 p.	Ermihályfalva.
7 ó. 29 p.	Nyíregyháza.
7 ó. 36 p.	Püspökladány.
7 ó. 41 p.	Tiszalök.
7 ó. 50 p.	Tiszafüred.
8 ó. 08 p.	Nagyléta—Vértés.
8 ó. 18 p.	Nyíregyháza (Sinautó.)
9 ó. 04 p.	Csap.
10 ó. 40 p.	Máramaros-sziget—Királyháza.
11 ó. 40 p.	Budapest nyug. (Gyorsmotor.)
14 ó. 20 p.	Budapest nyug. (Személyvonat.)
15 ó. 11 p.	Szerencs—Nyíregyháza.
15 ó. 56 p.	Budapest keleti (Sinautó.)
17 ó. 35 p.	Balmazújváros.
17 ó. 37 p.	Nagyvárad.
17 ó. 42 p.	Tiszalök—Hajdú-böszörmény.
18 ó. 10 p.	Nagyléta—Vértés.
18 ó. 16 p.	Szatmárnémeti (Gyorsmotor.)
20 ó. 27 p.	Füzesabony.
21 ó. 28 p.	Nyíregyháza—Ungvár.
21 ó. 37 p.	Nagyléta—Vértés.
21 ó. 45 p.	Körösmező—Máramaros-sziget—Szatmárnémeti.
22 ó. 01 p.	Nagyvárad.
22 ó. 31 p.	Budapest nyug. (Sebesvonat.)
22 ó. 55 p.	Püspökladány.

SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ VONATOK INDULÁSA

Debrecenből

4 ó. 15 p.	Püspökladány—Budapest keleti.
4 ó. 47 p.	Budapest ny. pu. (Sebesvonat.)
5 ó. 05 p.	Nagyléta—Vértés
5 ó. 07 p.	Nyíregyháza—Csap—Szerencs.
5 ó. 08 p.	Füzesabony.
5 ó. 27 p.	Nagyvárad.
5 ó. 37 p.	Szatmárnémeti—Királyháza.
5 ó. 48 p.	Tiszalök.
6 ó. 20 p.	Ungvár.
7 ó. 55 p.	Nyíregyháza—Szerencs—Miskolc.
8 ó. 20 p.	Budapest keleti (Sinautó.)
11 ó. 45 p.	Budapest ny. pu (Személyvonat.)
11 ó. 50 p.	Szatmárnémeti (Gyorsmotor.)
1 ó. 52 p.	Füzesabony.
13 ó. 56 p.	Nagyléta—Vértés.
14 ó. 30 p.	Máramaros-sziget.
14 ó. 40 p.	Ungvár.
14 ó. 45 p.	Balmazújváros.
14 ó. 52 p.	Hajdú-böszörmény—Tiszalök.
14 ó. 57 p.	Nagyvárad.
16 ó. 05 p.	Nyíregyháza (Sinautó.)
18 ó. 26 p.	Budapest nyug. (Gyorsmotor.)
18 ó. 32 p.	Nagyvárad.
18 ó. 33 p.	Püspökladány.
19 ó. 18 p.	Tiszafüred.
19 ó. 24 p.	Nagyléta—Vértés.
19 ó. 49 p.	Nyíregyháza.
19 ó. 51 p.	Nyírábrány—Ermihályfalva.
22 ó. 41 p.	Szatmárnémeti—Körösmező—Sepsiszentgyörgy

TARTALOM:

Dr. Révész Imre: A takarékoság az evangéliumban
Nagy Sándor: Mit adott az Ermellék magyarságának a Kollégium?
Hírek az egyházmegyékből — Halottaink — Krónika — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények — Hirdetések

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1943—379

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolcsóbb, legtisztább
a legkényelmesebb;
a leggyorsabban kezelhető;
melege pontosan szabályozható;
számlaértéke egy hónappal későbbben fizetendő.

Fűzők, tüzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák olcsón kaphatók.
Díj t a l a n felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés.

BATTHYÁNYI-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-48

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI, MEZŐGAZDASÁGI, HÁZTARTÁSI,
GÁZOLTALMI és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsöztet és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít. Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával.

TELEFONOK:

Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat
jutányos áron készíti

Szénási Sándor
Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉGI PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református iparos.

A „TAKARÉKOSSÁG” KERESKEDELMI RT.

kötelékébe tartozó cégek ma is változatlan feltételek mellett s zavartalanul állanak rendelkezésére mindazon mt. vásárlóknak, kik mindenkor pontos fizetményeik igazolására érvényes vásárlási utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA
ORGONA- ÉS HARMÓNIMUMGYÁR RT.
PECS, József-u. 30.

Fiókiüzem: Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz.

Telefon: Budapest, átépítés. Kifűző hangú harmóniumok.
494—497. Méltányos feltételek, művészi kivitel.

